Centrum Badawcze PAN KEZO
E-mobility, Inne zamierzenia

Jan Kiciński
kic@imp.gda.pl

Zebranie Komitetu Problemów Energetyki PAN
Jabłonna 14/09/2017

Tak zaczynaliśmy

Jabłonna wrzesień 2013

Uroczystość wbicia „Pierwszej Łopaty - Jabłonna 16 grudnia 2013

Otwarcie Centrum 17 września 2015

Film z otwarcia na stronie internetowej IMP PAN:

www.imp.gda.pl

CB JABŁONNA OBECNIE (1)

CB JABŁONNA OBECNIE (2)

CB JABŁONNA OBECNIE (3)

Produkcja energii elektrycznej (1)

Turbiny wiatrowe:
- **o osi poziomej**
- **o osi pionowej - 2 turbiny Darrieusa**

Produkcja energii elektrycznej (2)

Fotowoltaika:
- ogniwa monokrystaliczne
- ogniwa polikrystaliczne
- panele PVT
- ogniwa cienkowarstwowe
- ogniwa przezierne

Tracker, wiaty, w technologii zintegrowanej z obiektem

Produkcja ciepła

Pompy ciepła:
- gruntowa wysokotemperaturowa z CO_2
- powietrzna
- absorpcyjna pompa ciepła powietrze/woda zasilana gazem

Kolektory słoneczne:
- rurowe próżniowe „heat pipe”
- rurowe próżniowe przepływowe
- płaskie

Kotły:
- biomasowy
- gazowy kondensacyjny

Produkcja ciepła i energii elektrycznej w kogeneracji

Układy gazowe:
- ogniwo paliwowe
- silniki Stirlinga
- silniki iskrowe
- mikroturbina gazowa 100kWe/165kWt

Panele fotowoltaiczne typu PVT

Układy biomasowe:
- zgazowarka biomasy z układem kogeneracyjnym na silniku iskrowym 30kWe/80kt
- kogeneracyjny układ na silniku Stirlinga na pellet

Produkcja chłodu

Pompy ciepła:
- gruntowa wysokotemperaturowa z CO_2
- absorpcyjna pompa ciepła powietrze/woda zasilana gazem

Układy na ciepło odpadowe:
- Absorpcyjne układy chłodnicze wykorzystujące ciepło z kolektorów słonecznych i ciepło odpadowe ze stanowisk badawczych

Magazyny ciepła, chłodu i energii elektrycznej

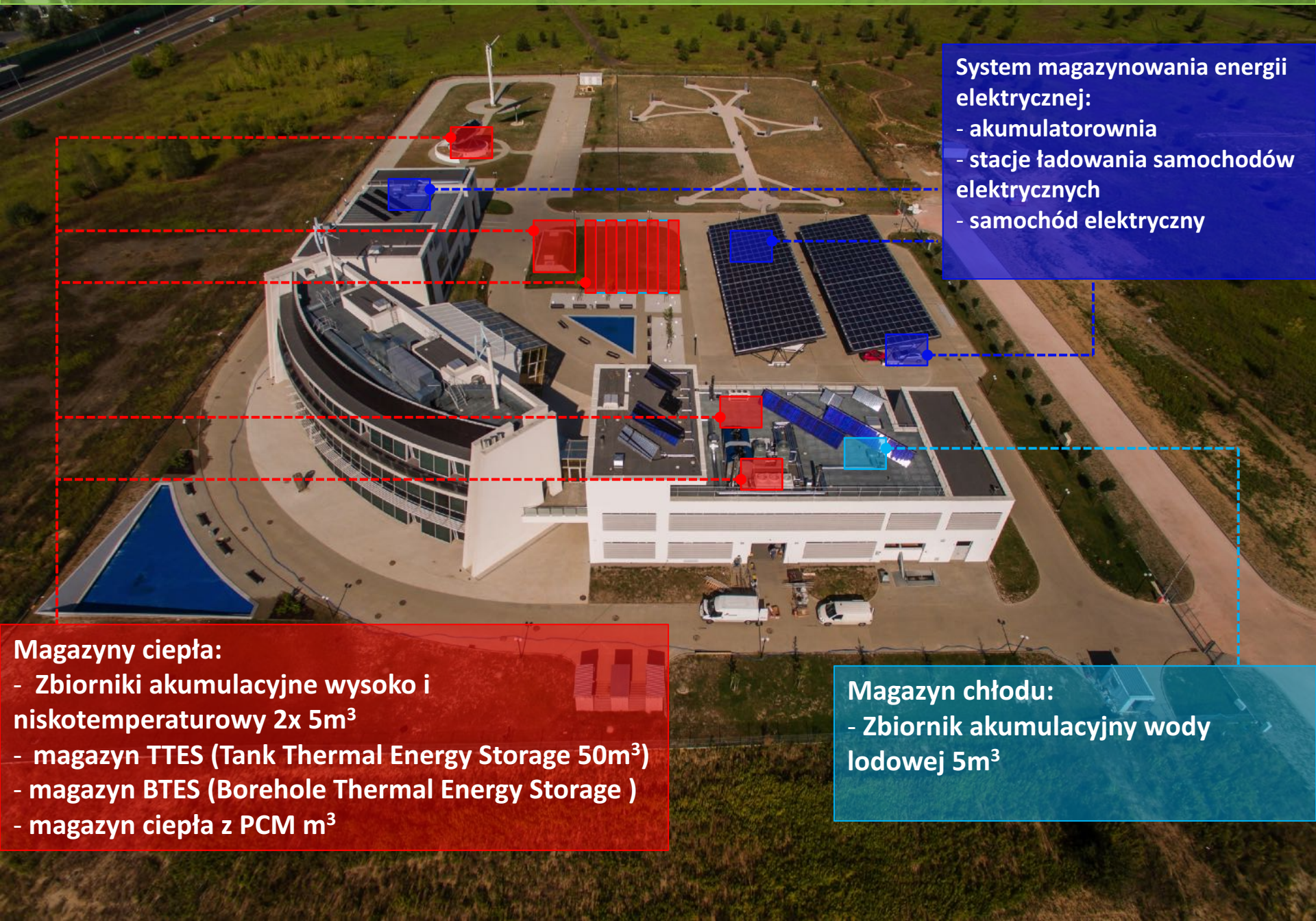

System magazynowania energii elektrycznej:
- akumulatorownia
- stacje ładowania samochodów elektrycznych
- samochód elektryczny

Magazyny ciepła:
- Zbiorniki akumulacyjne wysoko i niskotemperaturowy 2x 5m^3
- magazyn TTES (Tank Thermal Energy Storage 50m^3)
- magazyn BTES (Borehole Thermal Energy Storage)
- magazyn ciepła z PCM m^3

Magazyn chłodu:
- Zbiornik akumulacyjny wody lodowej 5m^3

Inteligentne zarządzanie zasobami energetycznymi Centrum – Smart Energy System

Planowana ewolucja

BMS

↓

Smart Energy System

- monitorowanie lokalnej sieci ciepłowniczej oraz energetycznej
- tworzenie różnego rodzaju scenariuszy pracy dla konkretnych rozwiązań rzeczywistych bądź wirtualnych
- opracowywanie algorytmów zarządzających
- wykorzystanie pojazdów elektrycznych jako mobilnych magazynów energii
- regulacja popytu i podaży energii

* Wykorzystano materiały http://solutions.3m.com/wps/portal/3M/en_EU/SmartGrid/EU-Smart-Grid/

Smart Energy System

Program Zenon Energy Edition firmy Copa-Data

Specjalnie dedykowany branży energetycznej oprogramowanie zaopatrzone w specjalistyczne rozwiązania, normy, protokoły komunikacji i funkcjonalności

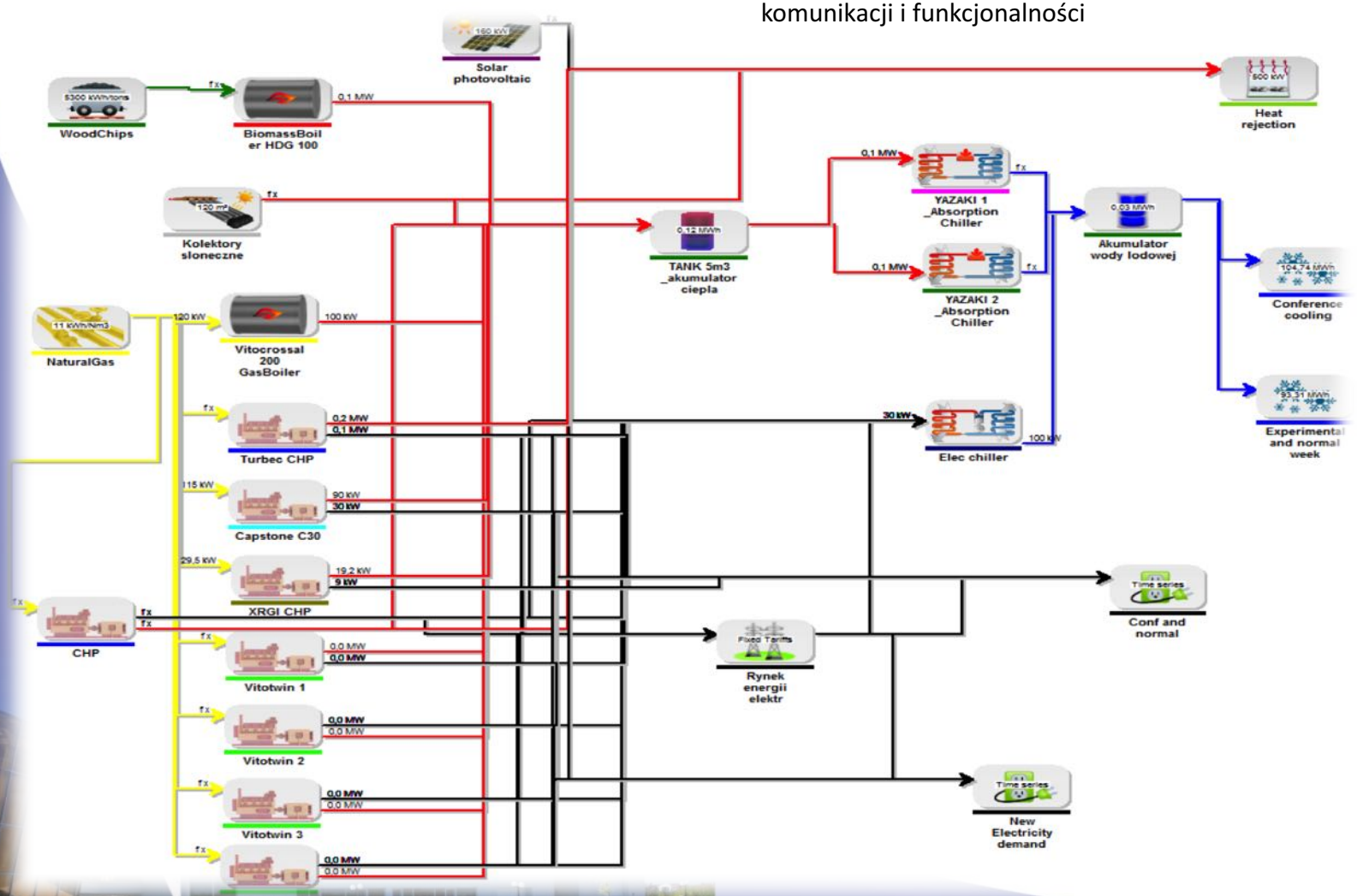

Przykładowy system energetyczny na bazie KEZO

Smart Energy System Wyniki badań

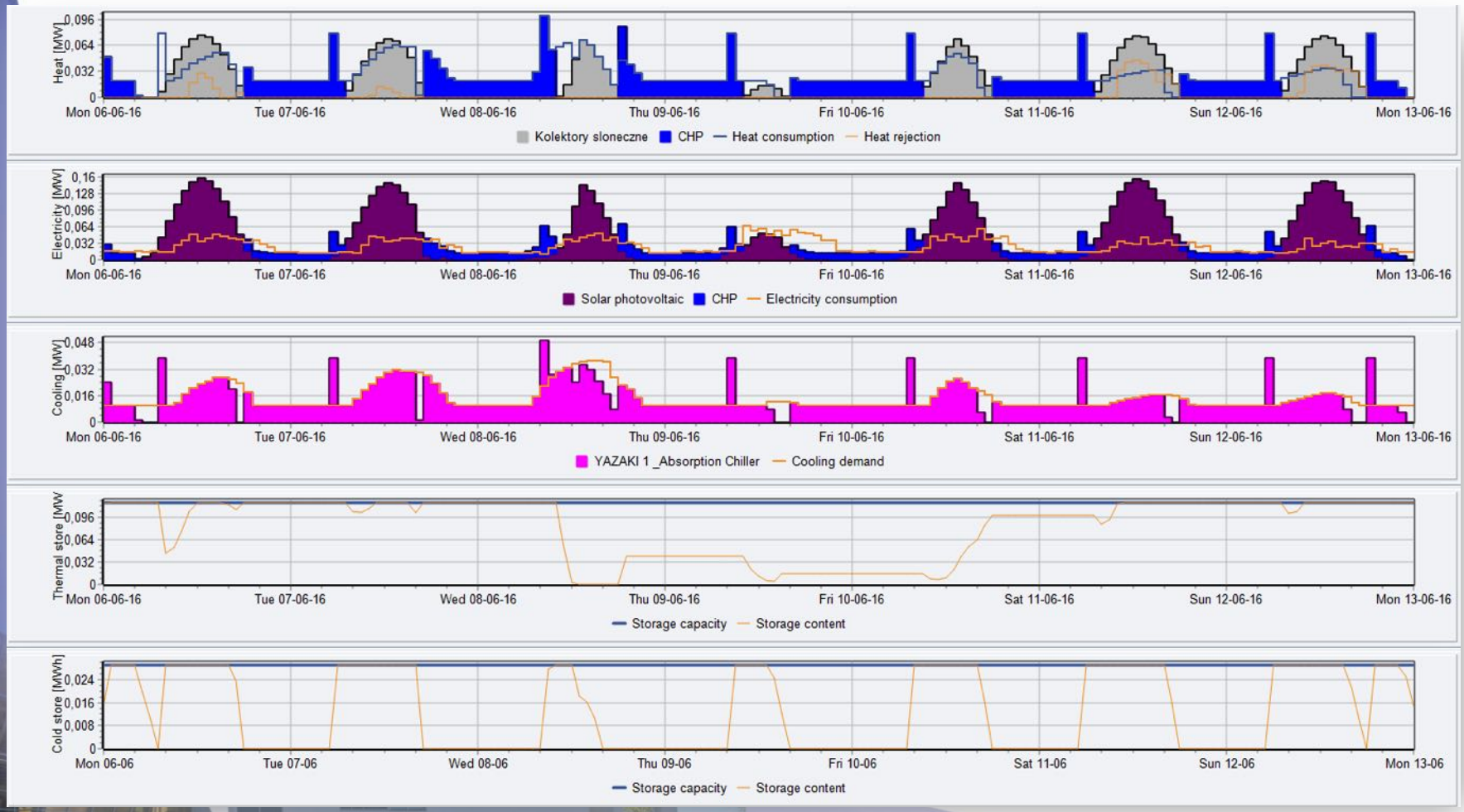

Analiza pracy przykładowego systemu energicznego na bazie KEZO

SuPREME „Twinning for a Sustainable Proactive Research partnership in distributed Energy systems planning, Modelling and managEment”

Call/Konkurs: H2020-TWINN-2015, Coordination and Support Actions

DENMARK:
Aalborg Universitet

NETHERLANDS:
Universiteit Twente

POLAND:
IMP PAN

AUSTRIA:
eseia

4 partnerów
3 JEDNOSTKI BADAWCZE
1 PARTNER Z POLSKI

Budżet całkowity:
1 047 551,25 €
Budżet IMP PAN
488 750 €

IMP PAN jest Koordynatorem projektu

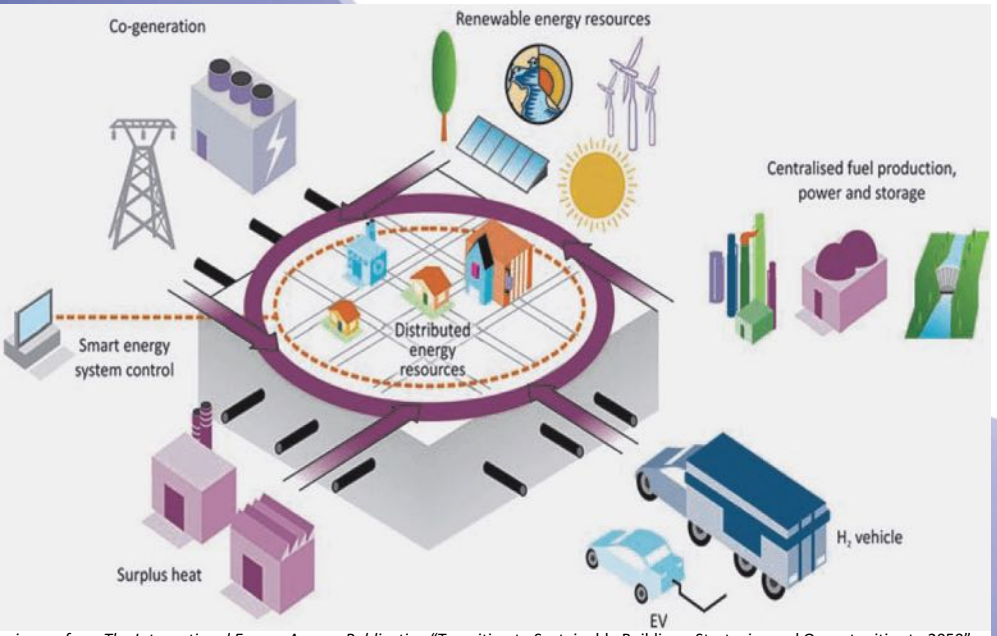

image from The International Energy Agency Publication “Transition to Sustainable Buildings: Strategies and Opportunities to 2050”

SuPREME: jedyny z zakresu szeroko pojętej energetyki w Polsce w ramach konkursu TWINNING

Komisja Europejska wyselekcjonowała SuPREME jako projekt o silnym potencjale medialnym i promocyjnym – informacja o nim będzie rozpowszechniania w przeróżnych materiałach informacyjnych Komisji Europejskiej

This project has received funding from the European Union’s Horizon 2020 research and innovation programme under Grant Agreement N° 692197

Nasz hit!!! Domowa bezemisyjna siłownia kogeneracyjna
Nasza odpowiedź na niską emisję i smog

Utylitarny efekt projektów kluczowego i strategicznego

Mikroturbiny

Elektrofiltr

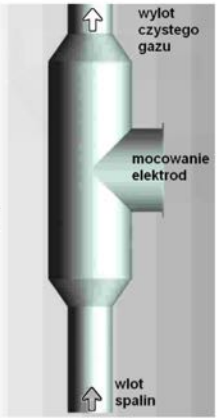

Mapa zanieczyszczeń

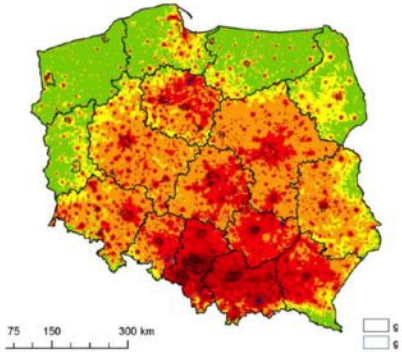

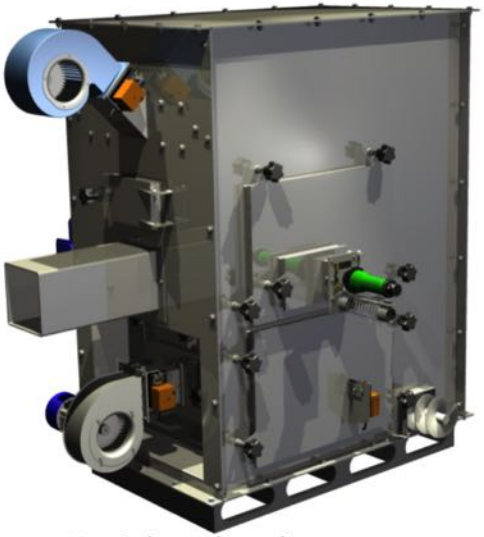

Kocioł wielopaliwowy

PPEM

PREZENTACJA ZAŁOŻEŃ POLSKIEGO PROGRAMU ELEKTYFIKACJI MOTORYZACJI

Partnerzy Projektu

CECH RZEMIOSŁ MOTORYZACYJNYCH W WARSZAWIE

Mazowiecka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości

Centrum Badawcze PAN
Konwersja Energii i Źródła Odnawialne
KEZO

ELECTRIC TAXI

Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych

IMP PAN GDAŃSK

Spotkanie w CB Jablonna 1 marca 2017

„GNIAZDOWY” PROGRAM ELEKTRYFIKACJI MOTORYZACJI NEST ENERGY PARTNERS SYSTEM

Program rozwijany we współpracy z CB KEZO, KZRKiOR oraz SKR (Spółdzielnie Kółek Rolniczych), dużych i średnich miastach, dużych gospodarstw rolnych i hodowlanych oraz małych i średnich przedsiębiorstw w miejscowościach i miastach poniżej 20 tys. mieszkańców, jako program sprzedażowy: NEST ELECTRIC CARS oraz system partnerski wzajemnego udostępnia stacji ładowania NEST ENERGY PARTNERS SYTEM.

W ramach programu może powstać największa sieć stacji ładowania pojazdów elektrycznych w Polsce.

MODELOWA KORPORACJA ELEKTRYCZNYCH SAMOCHODÓW PRACUJĄCYCH –ELECTRIC TAXI

Pierwszym funkcjonujący przykładem partnera programu PPEM w odniesieniu do firmy taksówkarskiej jest Electric Taxi. Firma ta posiada flotę samochodów elektrycznych działającej na terenie Warszawy obecnie jest to 20 taksówek. Docelowo firma ma działać w oparciu o 200 taksówek elektrycznych oraz sieć 60 szybkich stacji ładowania, która to sieć w ramach programu PPEM będzie mogła być również udostępniona przyszłym partnerom programu.

Program niesie ze sobą wiele nowych wyzwań badawczych…

- Pojazdy EV w Inteligentnym Systemie Energetycznym
- Bezemisyjne źródła energii dla pojazdów z napędem elektrycznym
- Analiza możliwości zastosowania pojazdów z napędem elektrycznym jako magazynów energii
- Pojazdy EV i magazyny energii jako istotny element Klastra Energii
- Testowanie różnych modeli biznesowych funkcjonowania „e-mobility”
- Opracowanie i przetestowanie w praktyce technologii ICT umożliwiających wymianę informacji i współpracę pomiędzy pojazdami (vehicle-to-vehicle) oraz infrastrukturą (vehicle-to-infrastructure)
- Opracowanie metodologii planowania oraz modeli postępowania dla optymalnej integracji infrastruktury systemów pojazdów elektrycznych z infrastrukturą dystrybucji energii

wyzwania badawcze cd..

- Opracowanie rozwiązań dla systemów mobilności miejskiej, bazujących na rozwiązaniach ICT wykorzystywanych w inteligentnych miastach
- Opracowanie usług wspierających rozwój i implementację elektrycznej mobilności w polskich miastach (Smart Connected Electromobility)
- Uruchomienie programu budowy traktora elektrycznego, do prac polowych i miejskich oraz produkcji polskich akumulator zasilających
- Budowa ogólnopolskiej sieci partnerskiej stacji ładowania w oparciu o flotową ofertę
- Analiza i projektowanie systemów Connected car wymiany danych między pojazdem a dedykowanymi aplikacjami internetowymi, celem optymalizacji logistyki transportu i ograniczenia emisji CO2.
- i wiele innych działań związanych z rozwojem sektora elektrycznej mobilności w Polsce

UMOWA O WSPÓŁPRACY

podpisana dnia 1.03.2017r. w Jabłonnie pomiędzy:

Electric Taxi Sp. z o.o. z siedzibą w 03-152 Warszawie , ul. Modlińska 264A, NIP: 524 2813442, wpisaną do rejestru przedsiębiorców, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr **KRS: 0000647029,**

reprezentowaną przez Prezesa Zarządu Zbigniewa Kołodziejczyka

Zwaną dalej **Partnerem**

oraz

Instytutem Maszyn Przepływowych im. Roberta Szewalskiego Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku, ul Fiszera 14, 80-231 Gdańsk, posiadającym osobowość prawną zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. „o Polskiej Akademii Nauk", NIP: 5840357882, REGON 000326121 , zwanym dalej „IMP PAN", który reprezentuje:

- **Prof. dr hab. inż. Jan Kiciński –** Dyrektor IMP PAN

Szybka stacja ładowania
EFAPOWER EV-QC45

Dane techniczne		CE	ETL
Nominalne napięcie wejściowe	Fazy/linie	3 fazy + neutralny + PE	
	Napięcie	(400 ± 10%) V a.c.	(480 ± 10%) V a.c.
	Natężenie	73 A	64 A
	Moc	50kVA	
	Częstotliwość	(50 ± 10%) Hz	(60 ± 10%) Hz
	Sprawność	93%	
	Współczynnik mocy	0,98	
	Prąd wejściowy THA	12,3	
Wyjście prądu stałego DC: CHAdeMO	Napięcie	(50 to 500) V d.c.	
	Natężenie	120 A d.c.	
	Moc nominalna	Szczytowa 50kW; ciągła 45	
	Komunikacja z pojazdem elektrycznym	JEVS G104 - CAN	
	Złącze	JEVS G105	
Wyjście prądu stałego DC: CCS	Napięcie	(50 to 500) V d.c.	
	Natężenie	120 A d.c.	
	Moc nominalna	Szczytowa 50kW; ciągła 45	
	Komunikacja z pojazdem elektrycznym	PLC	
	Złącze	CCS - Typu 2	SAE - Typu 1
Wyjście prądu przemiennego AC: AC43 (lub AC22)	Napięcie	(400 ± 10%) V a.c.	
	Natężenie	63 A a.c. (lub 32 A a.c.)	
	Moc nominalna	43kVA (lub 22kVA)	Nie dostępne
	Wtyczka (lub Gniazdo)	IEC62196 Typu 2	
Izolacja	Wejście / Wyjście / Uziemienie	1500 V a.c.	1500 V a.c.
	Obwód sterowania / Uziemienie	500 Vac	
Szafa	Wymiary (Dł. x Szer. x Wys.)	600 x 600 x 1800 mm	23,6 x 23,6 x 70,9 cale
	Waga	600 Kg	1323 funtów
	Stopień Ochrony	IP54, IK10	IP54, IK10, NEMA 3R
Interfejs HMI i Jednostka Sterująca	Specyfikacja terminala kart bezstykowych	Mifare Classic 1K&4K|Mifare DesFire EV1 (Inne dostępne na życzenie)	
	Interfejs lokalny	Wyświetlacz kolorowy TFT o przekątnej 6,4" Przyciski	

Nissan LEAF

KOLEJNY NASZ KROK - **SYSTEM V2G**

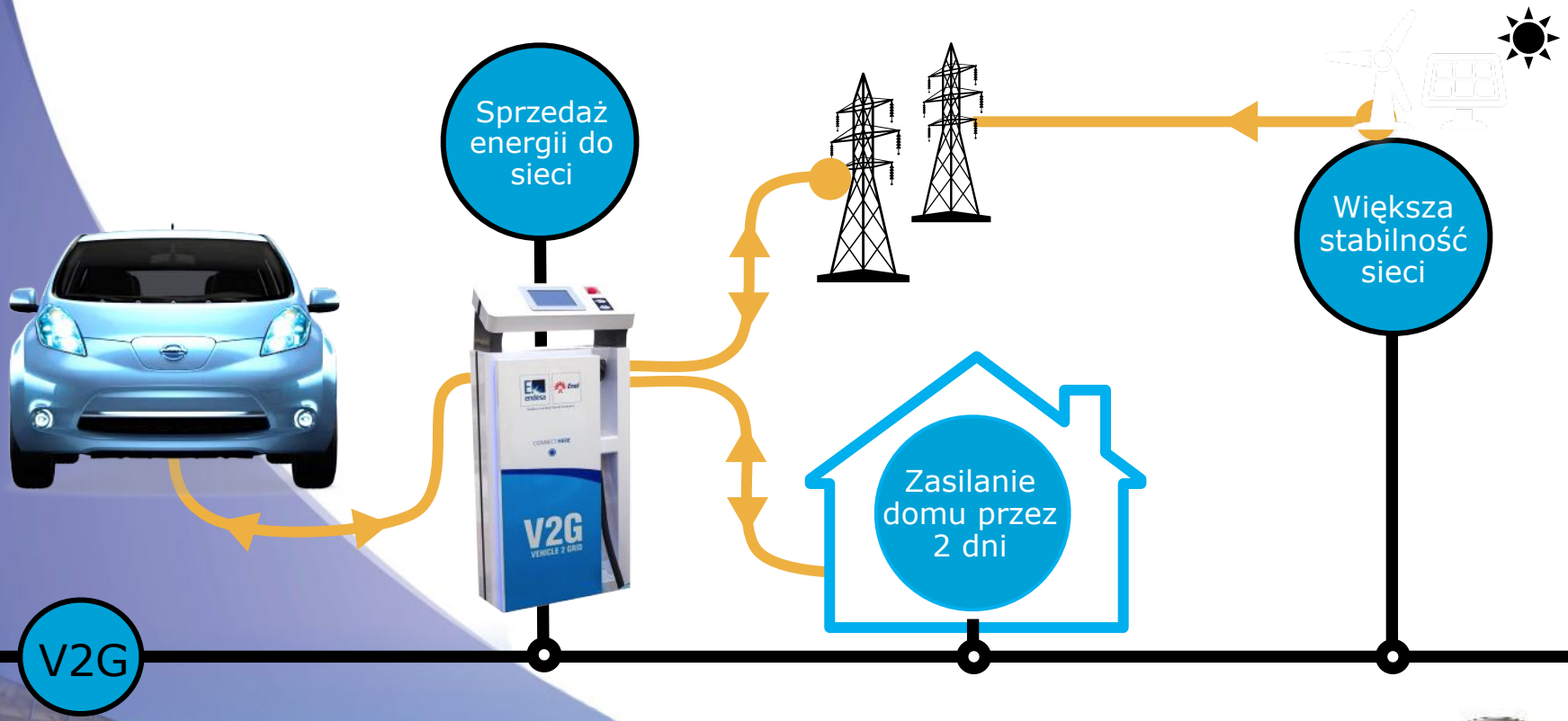

V2G

NISSAN

źródło: Piotr Kluś – Key Account Manager, Nissan CEE

Centrum Badawcze

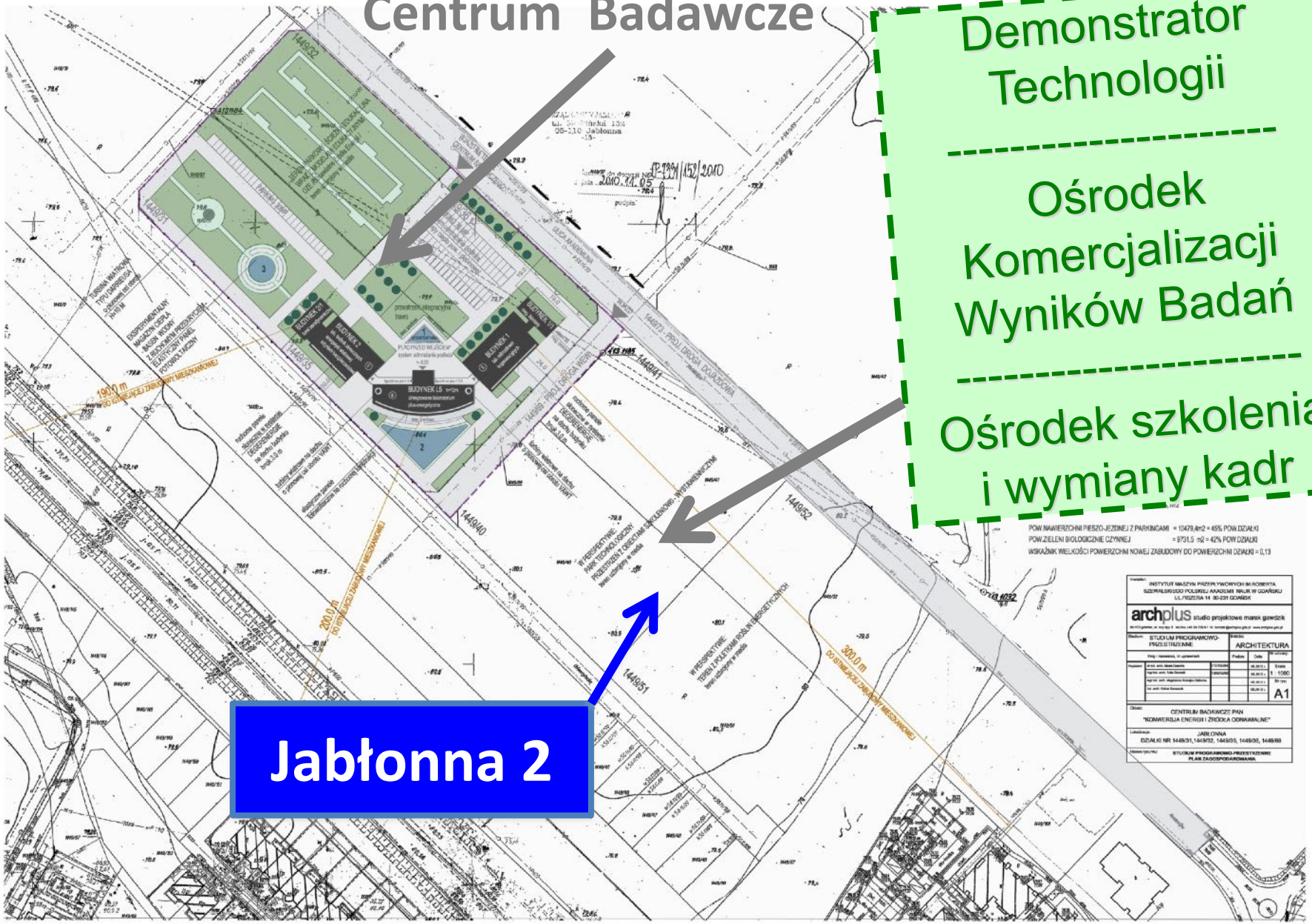

Demonstrator Technologii

Ośrodek Komercjalizacji Wyników Badań

Ośrodek szkolenia i wymiany kadr

Nasze plany: co dalej ?

Polskie Inteligentne Miasto

PIM

Polski Program Elektryfikacji Motoryzacji PPEM segment Polskie Inteligentne Miasto PIM

Wstęp do Projektu realizowanego przez PAN i Stowarzyszenie "Świat Człowieka"

pt: „Polski standard inteligentnych miast i społeczności"

na bazie wdrożenia PIM w Jaworznie

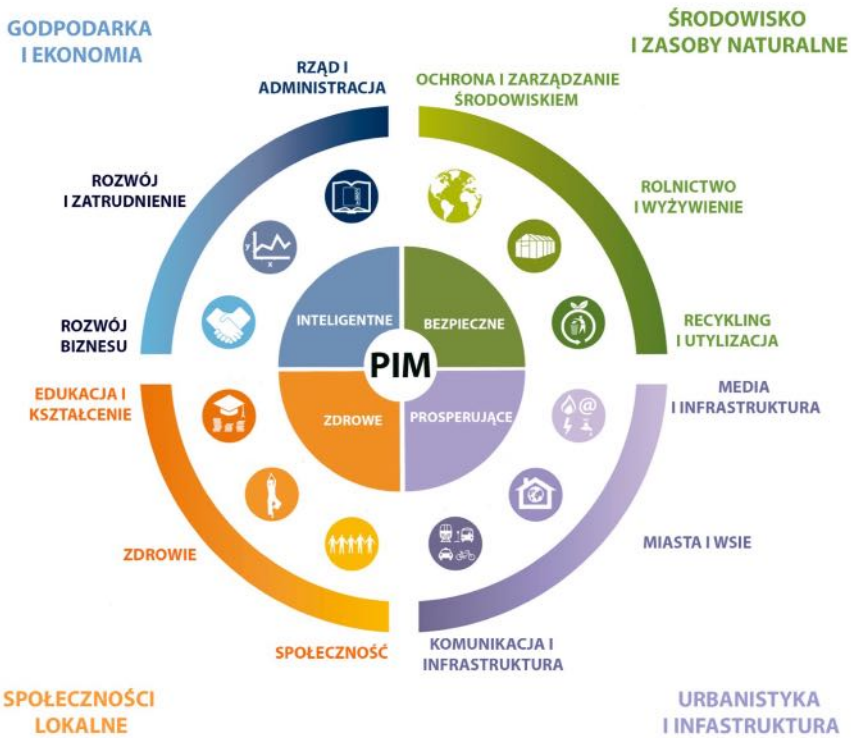

Model badawczy Smart Cities.

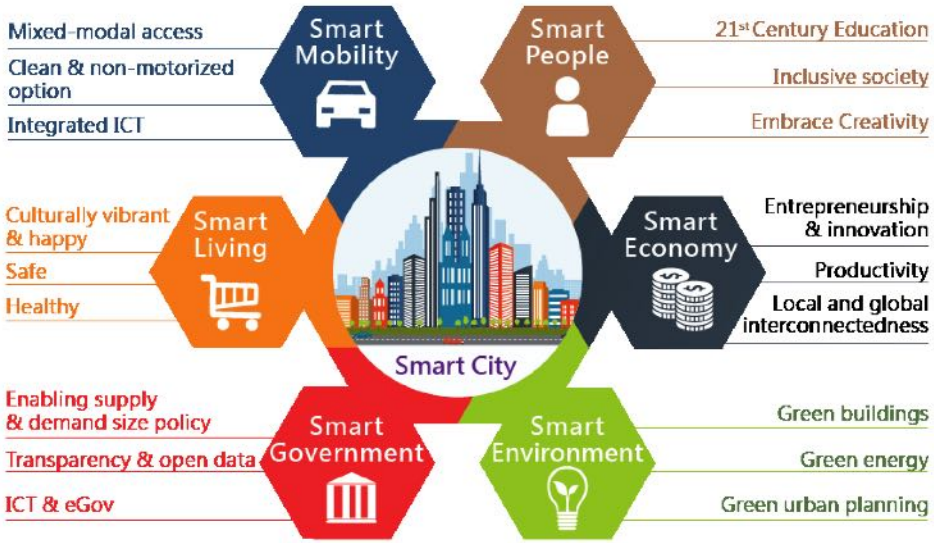

Definicja SMART CITY - PIM

Koncepcja Smart City *powinna być rozumiana w sposób szeroki i wieloaspektowy. (...) W podejściu smart ważne jest wdrożenie nowoczesnych rozwiązań technologicznych w inwestycjach infrastrukturalnych, właściwa organizacja zarządzania, przepływu informacji i partycypacji publicznej, jednak kluczowe jest to, że inteligentne miasto powinno być realizowane* ***dla mieszkańców i przy ich udziale****.*

~ Wiceminister rozwoju Adam Hamryszczak

Obszary Partnerstwa - PIM Jaworzno

- ★ Udział w projektach badawczych prowadzonych i realizowanych przez instytuty i uczelnie
- ★ Realizacja programów edukacyjnych dla decydentów zarządzających miastami
- ★ Pilotażowe wdrażanie rozwiązań oferowanych na zasadzie wymiany dóbr
- ★ Uwspólnienie działań promocyjnych Smart City Jaworzno
- ★ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Wdrożenia Społeczne - Internet Rzeczy

Internet Rzeczy
czyli Internet Życia
to otwarty
kanał komunikacyjny,
łączący wszystkie
urządzenia i aplikacje
z użytkownikami
w jeden spójny ekosystem.

Krajowe Centrum Edukacji Technologicznej (KCET) Polskiego Inteligentnego Miasta (PIM).
Partner Naukowy CB PAN KEZO w Jabłonnie
Opiekun Naukowy: prof. dr hab. inż. Jan Kiciński

Kordynator Krajowy Projektu dr Krzysztof Woźniak
Konsultant Projektu KCET – Wojciech Czapla (PPEM)
Konsultant Projektu KCET - .....Centrum Badawcze PAN KEZO

Krajowe Centrum Edukacji Technologicznej (KCET) ma na celu prowadzenie działalności naukowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej. Wyzwanie jakim są nowe o niespotykanym dotąd dynamizmie rozwoju technologie, wymaga szybkiego opracowania i wdrożenia nowatorskich interdyscyplinarnych kierunków studiów i specjalizacji, szkoleń warsztatowych i systemów dokształcania zawodowego. Lawinowo rozwijające się nowe dziedziny wiedzy wymagają także upowszechnienia, popularyzacji i wsparcia w procesie dydaktycznym dla szkół średnich ze szczególnym uwzględnieniem systemów dokształcania i samokształcenia dla szczególnie uzdolnionej młodzieży. KCET chcąc sprostać powyższym wyzwaniom zamierza rozpocząć działalność na dwóch podstawowych kierunkach:

Studia doktoranckie i podyplomowe oraz warsztaty szkoleniowe.
Platforma popularno-naukowa dla młodzieży: INTELIGENTNAPOLSKA.PL

Park Technologiczny Polsko – Chiński

Eko-energetyka, OZE, Generacja rozproszona, Demonstratory Technologii

Final conclusions from the visit of PAS delegation in China

(June11-24, 2017)

- Establishing of Polish-Chinese business technology forum as a network between Polish and Chinese companies and scientific institutions in the fields of eco- and clean energy, renewable energy sources and distributed power generation. It is planned that the first meeting will take place in April'18 in Poland (Gdańsk or KEZO research centre in Jabłonna). The Chinese and Polish partners consider this meeting to be particularly important regarding joint cooperation in clean energy in a broad sense.

Signatures

Prof. J. Kicinski
General Director of IMP PAN

Prof. YG. Zhu
General Director of IUECAS

Prof. L. Pawlowski
Faculty of Environment and Engineering LUT

Prof. ZH. Cao
ISSCAS

Xiamen, 21st June 2017

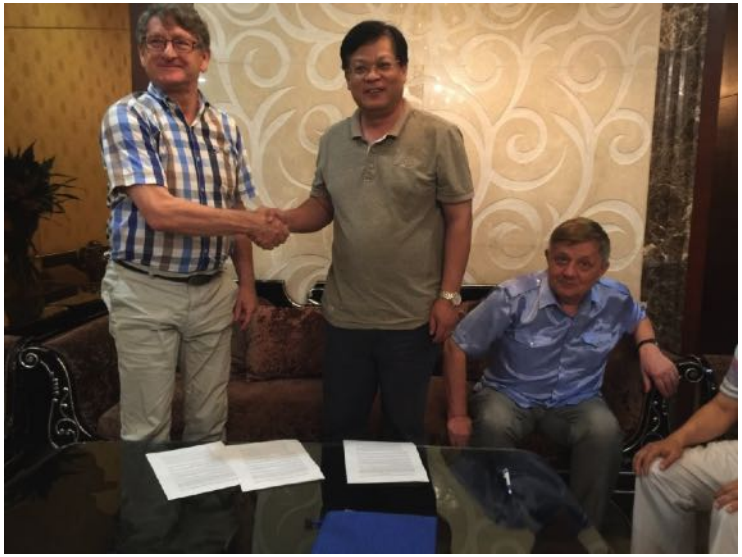

Wspólne zamierzenia: IMP – CE AGH - ITC PW

Przykłady aktualnych prac badawczych

IMP PAN – CB PAN KEZO: Wpływ e-mobility na sieci energetyczne

Zależność pomiędzy siecią energetyczną a odbiorcami energii

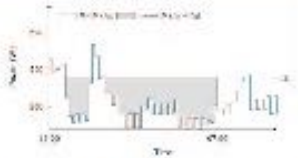

Sterowanie profilem ładowania pojazdu EV w odniesieniu do zużycia energi elektrycznej w statystycznym gospodarstwie domowym

AGH: Nowe technologie – ogniwa litowe, sodowe i paliwowe

- Bliska komercjalizacji technologia ogniw litowych i sodowych dla samochodów elektrycznych i wielkoskalowych magazynów energii.
- Ogniwa paliwowe w hybrydowym generatorze do napędu pojazdów.
- Metody elektrochemiczne produkcji wodoru.
- System BMS dla wydłużenia życia baterii w zastosowaniach mobilnych.
- Nowatorskie konstrukcje zasilania pojazdów transportu zbiorowego z napędem elektrycznym.
- Członek klastra Polski Autobus Elektryczny

ITC PW: Wpływ e-mobility na system wytwarzania

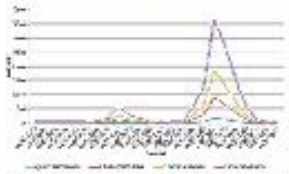

Symulacja ładowania samochodów elektrycznych w Polsce

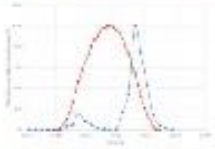

Jednoczesność występowania generacji elektrycznej z ogniw fotowoltaicznych na tle modelu ładowania

e-mobility

Możliwość koncentracji potencjału naukowo-badawczego w Polsce

Gdańsk – Warszawa – Kraków

Kontakt:

IMP PAN:	prof. Jan Kiciński,	kic@imp.gda.pl,	601 68 52 02
CB PAN KEZO:	mgr Sebastian Bykuć,	sbykuc@imp.gda.pl,	505 75 67 19
Centrum Energetyki AGH:	prof. Wojciech Nowak,	wnowak@agh.edu.pl,	604 41 09 13
ITC PW:	prof. Krzysztof Badyda,	badyda@itc.pw.edu.pl,	601 22 69 23

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ